

Asiakastietolakipaketin toimeenpanon ja Sote- uudistuksen tilannekatsaus

Toimittajayhteistyökokous 08.12.2021

Kela, Kanta-palvelut

Kan
ta

Sisällys

1. Asiakastietolakipaketista

- Asiakastietolain toimeenpanoon liittyviä yleisiä asioita / Riitta Tuomaala
- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto / Hanne Laukkanen
- Potilastiedon arkisto / Sole Salmijärvi
- Reseptikeskus / Kirsi Vainio

2. Sote-uudistuksesta / Erja Vornanen

Asiakastietolain toimeenpanoon liittyviä yleisiä asioita

Toimeenpanoon liittyviä yleisiä asioita

- [Asiakas- ja potilastietojen luovutushallinnan yleiskuvaus - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#)
- Viestintä
  - Kanta.fi –sivuja päivitetty (kansalaiset, sote-ammattilaiset, järjestelmäkehittäjät) ja työ jatkuu
    - [Julkaisuaikataulu - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#) - Päivitetty 28.10.2021 asiakastietolakipaketin muutosten osalta
    - [Kanta-uutiskirje 1.12.2021 \(kela.fi\)](#)
    - Esite kansalaisille Kanta-informoinnin tueksi [Asiakastietojen käytön periaatteet sosiaali- ja terveydenhuollossa \(kanta.fi\)](#)
    - Toinen esite Kanta-palveluista työn alla
- Ruotsinkielinen koulutustallenne lakimuutosten vaikutuksista Potilastiedon arkistoon ja Reseptin toimintamalleihin tehdään 12/2021

Tulevia tilaisuuksia

- Asiakastietolain täytäntöönpanoa ohjaavat määräykset -infotilaisuus - THL
  - **Torstai 9.12.2021** klo 13-15, Teams-tapahtuma
- Sote-tietojärjestelmien olennaiset vaatimukset ja sertifiointi -koulutus - THL
  - Keskiviikko 15.12.2021 klo 13-16, Teams-tapahtuma
- Kanta-palvelujen infotilaisuudet - Sote-ammattilaiset - Kanta.fi
  - 16.12.2021 klo 12-14 Vuoden 2022 kehittämisen painopisteet

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto

SHA määrittelykokonaisuus lausuntokierroksella

- Lausuntoa pyydetään seuraavasta kokonaisuudesta:
  - Sosiaalihuollon toimialan sisäinen luovutushallinta
  - Palveluntuottaja käyttää palvelunjärjestäjän tietojärjestelmää
  - Asiakkaan, asiakkaan laillisen edustajan tai muun yksityishenkilön allekirjoittamat asiakirjat.
- Lausuntoaika 29.11.2021-7.1.2022
- Lausuntojen perusteella viimeistellään määrittelykokonaisuus ja julkaistaan 03/2022, asiakkaan allekirjoitukseen liittyvä määrittelyn julkaisu tarkentuu myöhemmin
- Lisätietoja ja lausuttava materiaali [Lausuntopyyntö: Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston määrittelyt - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#)

Ajankohtaiset asiat 1/2

- Tuotannon julkaisu 16.12.2021
  - Julkaisu sisältää vuoden 2022 alussa käyttöönotettavat ominaisuudet ja uudet vaatimukset, joista keskeisimmät:
    - Uudet metatiedot (Asiakirjan saapumistapa, Asiakirjan lähettäjä tai asiamies)
    - Asiakirjan laatimisajan tarkistus
    - Ammattilaisen tietorakenteen toisteisuuden muutos (metatiedoissa)
    - Asiakirjan korjaamisen peruste –luokituksen käyttöönotto versioinnissa
    - Sosiaalipalvelu –metatiedon toistuvuuden muutos
    - Yhteisliittymismalli
    - Tarkennettu metatietojen tarkistuksia

Ajankohtaiset asiat 2/2

- Kyselytunti sosiaalihuollon tietojärjestelmätoimittajille
  - Torstaina 16.12.2021 klo 14-16
- THL:n määräys asiakirjarakenteista on julkaistu
  - [THL Määräys 1/2021: Määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista](#)

Potilastiedon arkisto

Asiakastietolain muutokset potilastiedon arkistossa 1.11.2021

- Kanta-info tuli käyttöön Kanta-palveluissa – jo yli 2,4 miljoonaa ihmistä on informoitu.
  - Potilastiedon arkisto tarkastaa luovutusten yhteydessä, onko henkilöllä joko Kanta-info tai vanhaan informointi.
  - Tahdonilmaisupalvelun asiakirjoja palauttavat palvelupyynnöt palauttavat myös KINFOn.
- Luovutukset perustuvat lakiin, tahdonilmaisupalveluun arkistoitava luovutuslupa on tekninen suojaomi.
  - Potilastiedon arkisto ja Omakanta siirtyneet luovutuslupan käyttöön.
  - Myös aiemmin annetut suostumukset toimivat jatkossakin.
- Kieltoyhteenvedon ja luovutuslupan tulostus pyynnöstä asiakkaalle (ei enää allekirjoitusta ja arkistointia).
  - Muunnospaketti luovutuslupan ja kieltojen tulostamisen

Myöhemmin käyttöönotettavia asioita

- Vanhempi, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi tehdä kieltoja alaikäisen puolesta (sote-toimija voi tallentaa alaikäiselle kiello-asiakirjan vanhemman puolesta).
  - Ensimmäisessä vaiheessa ei muutoksia kiello-lomakkeeseen, jatkossa muutoksia mahdollisesti tulossa.
  - Kirjaamisohjeet tarkentuvat lähiaikoina kiello tehneen tahon tietojen merkitsemiseen.
- Myöhemmin käyttöönotettavat: laaja luovutuskiello
  - Laaja luovutuskiello on testattavissa asiakastestiympäristössä osana yhteistestauspakettia.
  - Laaja luovutuskiello otetaan käyttöön tuotannossa myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.
- Myöhemmin käyttöönotettavat: yksityisen työterveysrekisterin kiello
  - Yksityisen työterveyshuollon rekisterien kiellon tuki viimeistään 1.1.2024.
  - Määrittelyjen ja asiakastestiympäristön aikataulut julkaistaan myöhemmin.

Potilastietojärjestelmien muutokset v 2021–2022

- Suostumus-asiakirja päivitetään luovutusluvaksi potilastietojärjestelmissä niin, että uusi luovutuslupa on mahdollista arkistoida.
- Kanta-infon arkistointi ja siihen liittyvät versiotarkastukset.
- Sote-toimija voi tallentaa alaikäiselle kieltö-asiakirjan vanhemman, huoltajan tai muun laillisen edustajan puolesta.
- Valmius laajan luovutuskiellon käsittelyyn.
- Kieltoyhteenvedon tulostaminen.
- Aikataulu: käyttöönotto tuotannossa (yhteistestattuna) **1.1.2023 mennessä**.

Potilastiedon arkiston toiminnalliset määrittelyt

- Potilastiedon arkiston toiminnalliset määrittelyt julkaistaan ennen joulua.
- Määrittelyissä on huomioitu erityisesti asiakastietolain muutokset, myös muita pieniä täydennyksiä.
  - Potilastiedon arkiston toiminnalliset määrittelyt
  - Tiedonhallintapalvelun toiminnalliset määrittelyt
  - Suun terveydenhuollon toiminnalliset määrittelyt
  - Ensihoitokertomuksen toiminnalliset määrittelyt
  - Optometrian toiminnalliset määrittelyt
- Aiemmin julkaistut
  - Luovutuksenhallinnan yleiskuvaus
  - Kuvantamisen toiminnalliset määrittelyt

Potilastiedon arkiston toiminnallisten määrittelyt, seuraava versio

- Potilastiedon arkiston toiminnallisten määrittelyjen seuraava versio julkaistaan alkuvuonna 2022.
Tärkeimmät muutokset:
- Alaikäisen puolesta asiointi
  - Alaikäisen puolesta asioinnin vaatimukset siirretään Potilastiedon arkiston toiminnallisiin määrittelyihin erillisestä toiminnallisesta määrittelystä.
  - Tarkennukset kielto-lomakkeeseen: puolesta asioijan asettamat luovutuskiellot.
- Muita tarkennuksia toiminnallisiin määrittelyihin, mm.
  - Palvelutapahtumaan liittyvät vaatimukset siirretään lukuun 3.5
  - Tarkennetaan hoitosuhteen varmistamiseen liittyviä vaatimuksia.
  - Tarkennuksia väestötason ostopalveluratkaisun käyttömahdollisuuksiin.

Tahdonilmaisupalvelun toiminnalliset määrittelyt

- Uutena julkaistaan Tahdonilmaisupalvelun toiminnalliset määrittelyt
  - Potilastiedon arkiston toiminnallisten määrittelyjen luvun 3.4 asiat (luovutuksenhallinnan asiakirjat ja tahdonilmaisut).
  - Myös muiden Kanta-palveluiden tahdonilmaisut.

Potilastiedon arkiston tekniset määrittelyt

- Potilastiedon arkiston tekniset määrittelyt, joissa huomioitu asiakastietolain muutokset:
  - Potilastiedon arkiston rajapintakäyttötapaukset
  - Potilastiedon arkiston Medical Records -sanomat
  - Kanta-palvelut kevyet kyselyrajapinnat
  - Esimerkkiasiakirjat

Lomakkeiden muunnostiedostot

- Lomakkeiden muunnostiedostojen paketissa on kolme tyylisivua:
  - Luovutuslupa.xlst
  - Kielto.xslt (Potilastiedon arkiston luovutuskiellot)
  - ReseptiKielto.xslt (Reseptin luovutuskiellot)
- Muunnostiedostojen pakettiin on lisätty uusi tyylisivu **Luovutuslupa.xslt**.
  - Luovutuslupa.xslt osaa muotoilla asiakirjan oikein myös suostumukselle.
- Asiakirjojen ulkoasu muutettu saavutettavaksi, allekirjoitus-osio on poistettu tarpeettomana.
- Muunnostiedostot julkaistaan lähiaikoina.

Reseptikeskus

Asiakastietolain muutokset Reseptikeskuksessa 1.11.2021

- Määrittelyversiot v2.95 (voimassaolevat) ja v3.00 (rakenteinen annostus) on julkaistu Kanta.fi [Reseptin määrittelyt - Järjestelmäkehittäjät - Kanta.fi](#)
- Suostumuskoodisto on päivitetty tuotantoon ”Sähköinen lääkemääräys – Suostumustyyppit 1.2.246.537.5.40119”: <https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=184&versionKey=256>
- Version 2.95 määrittelymuutoksista poiketen kielletyt reseptit ei palaudu automaattisesti lääkkeen määrääjälle, jos kyse ei ole saman palvelunantajan alla tehdyistä resepteistä (esim. liitteen kohta 1 ja yläviite 5). Nämä kuitenkin palautuvat, kuten ennenkin, kun haetaan lääkkeen määrääjän omia reseptejä (liitteen kohta 2): [Reseptien haku Reseptikeskuksesta – Terveystieteiden tutkimuskeskus](#). Korjaus laitetaan tuotantoon alkuvuonna 2022

Sote-uudistuksesta

Sote-uudistus 1/2

- ICT-valmisteluryhmässä on esitelty hyvinvointialueiden edustajille organisaatiomuutoksen toimintamallia ja sovittu, että aloituspalaverit alueiden kanssa tullaan järjestämään tammi-maaliskuussa 2022
- THL:n ja Kelan yhteistyönä valmisteleva ns. siirtosääntödokumentti pyritään julkaisemaan heti alkuvuodesta
  - dokumentti on kirjoitettu toimintaohjeeksi muodostettaessa hyvinvointialueita sekä kuvaamaan miten Kanta-palvelujen arkistoihin tallennettujen asiakirjojen rekisterinpitäjätiedot muutetaan ("siirretään") uusien hyvinvointialueiden nimiin. Lisäksi tämä toimintaohje ohjeistaa rekisterinpitäjiä, sote-palveluntuottajia ja heidän tietohallintoaan, sekä tietojärjestelmätoimittajia.

Sote-uudistus 2/2

- **Järjestelmätoimittajille on tulossa 25.1.2022 klo 9-10 infotilaisuus sote-uudistuksesta**

Kanta

Kiitos!

Kela, Kanta-palvelut

Olemme myös somessa

  @kantapalvelut